

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Warszawa, 29-06-2021 r.

Adam Bodnar

KMP.071.4.2021KMP.071.4.2021

**Pan
Senator Tomasz Grodzki
Marszałek
Senatu X kadencji**

Szanowny Panie Marszałku,

na przestrzeni lat Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur (dalej KMPT, Krajowy Mechanizm), którego funkcja wykonywana jest przez Rzecznika Praw Obywatelskich od 2008 roku, zdefiniował obszary wymagające zmian zarówno w prawie, jak i w praktyce, w celu zwiększenia efektywności ochrony praw osób pozbawionych wolności oraz wyeliminowania ryzyka stosowania tortur i złego traktowania przez funkcjonariuszy Policji. Wszystkie one stanowiły przedmiot pogłębionych refleksji zawartych w moich wystąpieniach do Premiera, Ministra Sprawiedliwości, Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji oraz do Komendanta Głównego Policji. Niestety, pomimo niewątpliwie koniecznych zmian w obowiązujących przepisach prawa, o które apelowałem, odpowiedzi na moje interwencje albo nie otrzymywałem, albo ich treść wskazywała na bagatelizowanie przedstawianych problemów.

Dlatego też, w związku ze zbliżającym się końcem wykonywania obowiązków na stanowisku Rzecznika Praw Obywatelskich, polecam szczególnej uwadze Pana Marszałka poniżej opisane problemy, których rozwiązanie przyczyni się w mojej ocenie do znaczącej poprawy w zakresie obowiązywania gwarancji antytorturowych w Polsce.

1. Konieczność wprowadzenia do polskiego porządku prawnego definicji tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania

Od początku mojej kadencji apeluję o wpisanie do polskiego kodeksu karnego przestępstwa tortur. W tej sprawie zwracałem się trzykrotnie do Ministra Sprawiedliwości¹. W swoim ostatnim wystąpieniu w sprawie penalizacji tortur podkreśliłem wagę argumentacji przytoczonej w opinii przygotowanej na moją prośbę przez Biuro Instytucji Demokratycznych OBWE, dotyczącej definicji tortur i bezwzględnego zakazu ich stosowania w polskim ustawodawstwie². W związku z brakiem odpowiedzi Ministra Sprawiedliwości na moje ostatnie wystąpienie w tej sprawie, zwróciłem się do Premiera z prośbą o stosowną interwencję³. Niestety, do dnia dzisiejszego tortury, jako przestępstwo penalizowane w polskim prawodawstwie karnym, nie istnieją.

W sprawach wyczerpujących znamiona tortur określonych w art. 1 Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur oraz innego okrutnego, niehumanitarnego lub poniżającego traktowania albo karania przyjętej przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 10 grudnia 1984 r. (Dz. U. z dnia 2 grudnia 1989 r.) zapadające w Polsce wyroki wydawane są najczęściej na podstawie art. 231 Kodeksu karnego (nadużycie uprawnień), a także art. 246 kk. (wymuszanie zeznań) i art. 247 kk. (znęcanie się nad osobą pozbawioną wolności). Niestety, wskazane przestępstwa nie uwzględniają wszystkich elementów definicji tortur zawartej w art. 1 Konwencji ONZ, co uzasadnia w pełni stwierdzenie, że w Polsce nadal brakuje instrumentów prawnych umożliwiających skuteczne przeciwdziałanie torturom i złemu traktowaniu.

2. Dostęp do obrońcy od początku zatrzymania

Obecnie obowiązujące brzmienie przepisów Kodeksu postępowania karnego⁴ powoduje, że większość osób zatrzymanych nie ma w praktyce dostępu do obrońcy od początku zatrzymania. W polskim porządku prawnym brak jest odpowiednich regulacji zapewniających zatrzymanemu niezwłoczny oraz bezpłatny tj. pokrywany ze środków budżetu państwa, kontakt z obrońcą. Taki

¹Zob. Wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości z dnia: 27.10.2015 r. (II.071.4.2015.ED); 24.03.2016 r. (IX.071.1.2015.ED); 24.10.2018 r. (KMP.570.3.2018)

²Zob.

<https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Opinia%20ODIHR%20dotycz%C4%85ca%20penalizacji%20tortur%20w%20polskim%20ustawodawstwie.pdf>

³ Zob. Wystąpienie do Premiera z dnia 19.03.2020 r. <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-konieczne-wprowadzenie-definicji-tortur-w-polskim-porzadku-prawnym>

⁴ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz. 30 z późn. zm.).

stan rzeczy jest niezgodny z obowiązującym prawem Unii Europejskiej (Dyrektywą 2013/48/UE oraz Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady UE 2016/1919 z dnia 26 października 2016 r.)⁵.

Przedstawiciele KMPT spotykali się z przypadkami, w których osoby zatrzymane były informowane o obecności prawnika dopiero po sporządzeniu i podpisaniu protokołu zatrzymania, pomimo, że pełnomocnik w czasie trwania czynności obecny był na komisariacie. Zdarzały się także przypadki, iż osobom zatrzymanym odmawiano możliwości skorzystania z pamięci telefonu komórkowego w celu odnalezienia numeru telefonu i danych kontaktowych do pełnomocnika. Odmawiano też kontaktu z pełnomocnikiem, ponieważ osoba ta nie знаła jego numeru telefonu na pamięć lub dysponowała jedynie numerem telefonu bez znajomości danych personalnych prawnika.

W ocenie Krajowego Mechanizmu prawo dostępu do prawnika osoby zatrzymanej przez Policję powinno co do zasady obejmować możliwość odbycia spotkania na osobności⁶. Spotkanie takie nie powinno być także objęte limitem czasu.

KMPT podkreśla od lat znaczenie, jakie dla zapewnienia dostępu do pomocy prawnej mają listy adwokatów i radców prawnych, uprawnionych do pełnienia roli obrońcy, na terenie właściwości odpowiedniego samorządu prawniczego, dostępne w policyjnych miejscach zatrzymań. Policjanci powinni informować o jej istnieniu osoby zatrzymane i udostępniać im ją, w przypadku zgłoszenia takiej chęci. Nie do zaakceptowania jest sytuacja, w której realizacja podstawowego prawa osób zatrzymanych do kontaktu z prawnikiem uzależniona jest wyłącznie od funkcjonujących oddolnych inicjatyw i dobrej woli prawników.

O urzeczywistnienie tej elementarnej gwarancji antytorturowej, którą stanowi prawo do obrońcy dla każdego obywatela od początku zatrzymania, apelowałem do Ministra Sprawiedliwości dwukrotnie⁷. W związku z brakiem jakiegokolwiek odpowiedzi w tej sprawie, podobnie jak w przypadku penalizacji tortur, poprosiłem Premiera o interwencję⁸.

3. Ochrona sygnalistów w służbach mundurowych (*whistle-blowers*)

Jako Rzecznik Praw Obywatelskich postuluję stworzenie warunków i narzędzi prawnych umożliwiających działania i ochronę sygnalistom. Stanowić to będzie realizację standardów Europejskiego Komitetu do spraw zapobiegania torturom oraz niehumanitarnemu lub poniżającemu

⁵ Zob. Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2013/48/UE z dnia 22 października 2013 r. w sprawie prawa dostępu do adwokata w postępowaniu karnym i w postępowaniu dotyczącym europejskiego nakazu aresztowania oraz w sprawie prawa do poinformowania osoby trzeciej o pozbawieniu wolności i prawa do porozumiewania się z osobami trzecimi i organami konsularnymi w czasie pozbawienia wolności (Dz.U.UE.L.2013.294.1).

⁶ Zob. CPT/Inf(2011)28-part1.

⁷ Zob. Wystąpienia do Ministra Sprawiedliwości z dnia 18.04.2017 r. i 27.09.2018 r. (KMP.570.3.2017.RK)

⁸ Zob. Wystąpienie do Premiera z dnia 27.09.2018 r. <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/kolejne-argumenty-za-zapewnieniem-adwokata-juz-od-chwili-zatrzymania-rpo-pisze-do-ms>

traktowaniu albo karaniu (CPT) i Rady Europy. Tymczasem, w obowiązujących przepisach brak jest odpowiednich procedur, które zapewniałyby funkcjonariuszom poufny i bezpieczny sposób raportowania o przypadkach złego traktowania ze strony innych policjantów. Swoją pogłębioną analizę w przedmiotowej kwestii przedstawiłem w opinii na temat roli sygnalistów⁹.

Działalność sygnalistów może stanowić wczesne ostrzeżenie i pomóc w ujawnianiu nieprawidłowości, które w przeciwnym razie mogłyby pozostać ukryte oraz identyfikacji osób odpowiedzialnych za naruszenia¹⁰. Wykonując funkcję Krajowego Mechanizmu Prewencji Tortur zwróciłem się w tej sprawie również do Premiera w wystąpieniu z dnia 16.04.2018 r.¹¹

4. Badanie lekarskie wszystkich zatrzymanych osób

W Polsce nie ma obowiązku poddania badaniu lekarskiemu każdego zatrzymanego. Sytuacje, w których badanie lekarskie osoby zatrzymanej jest obligatoryjne określone zostały w rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych¹². Tymczasem zgodnie ze standardami międzynarodowymi badaniom lekarskim powinny być poddawane wszystkie osoby zatrzymane przez Policję. O zmiany w tym zakresie Rzecznik Praw Obywatelskich zabiega od 2012 r.¹³

Brak obowiązku poddania badaniom lekarskim dotyczy również osób, wobec których użyto paralizatora typu *Taser*. Zgodnie z art. 36.1 ustawy z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej badanie lekarskie zapewnia się w przypadku zranienia osoby, wobec której zastosowano środki przymusu bezpośredniego lub wystąpiły inne widoczne objawy zagrożenia życia lub zdrowia tej osoby. Tymczasem, zgodnie ze standardami CPT takie badanie powinno być obligatoryjne w każdym przypadku zastosowania paralizatora¹⁴.

Niezbędne jest zatem wprowadzenie odpowiednich zmian w prawie, gwarantujących wszystkim zatrzymanym dostęp do badania lekarskiego.

⁹ Zob. <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-jak-chronic-sygnalistow-w-sluzbach-mundurowych>

¹⁰ Explanatory memorandum, Introduction. The importance of whistleblowing and protecting whistleblowers in Europe, pkt. 1 i 3.

¹¹ Zob. KMP.570.1.2018.RK

¹² Zob. Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 13 września 2012 r. w sprawie badań lekarskich osób zatrzymanych przez Policję (Dz. U. z 2012 r., poz. 1102), § 1. ust. 3.

¹³ Zob. Wystąpienia do Komendanta Głównego Policji z dnia: 15.02.2012 r. (RPO-687961-VII-720.8.1/11/WS); 5.06.2017 r. (KMP.570.1.2017.SSz); 2.10.2020 r. (KMP.570.4.2020.MD)

¹⁴ Zob. Broń elektryczna Wyciąg z Dwudziestego Sprawozdania Ogólnego, opublikowany w 2010 r. CPT/Inf(2010)28-part <https://rm.coe.int/16806cce14>

5. Utrwalanie przesłuchań za pomocą urządzeń audio-wideo

Nie wszystkie jednostki policyjne są monitorowane. Przesłuchania i rozpytania policyjne (prowadzone zazwyczaj bez obecności osób trzecich) nie są też nagrywane, mimo iż procedura karna przewiduje możliwość rejestracji obrazu lub dźwięku podczas przesłuchań¹⁵.

Na terenie komisariatów nie ma z reguły specjalnych pokoi przesłuchań, wyposażonych w system monitoringu. Dlatego też przesłuchania i rozpytania prowadzone są zazwyczaj w pokojach funkcjonariuszy. Niektóre jednostki nie posiadają w ogóle na stanie kamer przenośnych, umożliwiających rejestrację audio-wideo.

W ocenie KMPT monitoring i rejestracja audio-wideo przesłuchań policyjnych stanowi ważną, dodatkową ochronę przed złym traktowaniem przesłuchiowanych osób. Brak rejestracji obrazu i dźwięku, w połączeniu z nieobecnością podczas czynności niezależnej od Policji osoby trzeciej (np. obrońcy), stwarza wysokie ryzyko zaistnienia tortur i innych form złego traktowania (w tym przemocy psychicznej lub nacisku psychologicznego).

Niezbędne zatem w mojej ocenie jest wprowadzenia obligatoryjności utrwalenia przesłuchań w formie audio-wideo.

6. Powiadomienie wybranej osoby trzeciej o fakcie zatrzymania i prawo do bycia rzetelnie pouczonym o prawach przysługujących osobie zatrzymanej

W ocenie Krajowego Mechanizmu zatrzymany, co do zasady, powinien mieć możliwość samodzielnego powiadomienia wybranej osoby o fakcie zatrzymania, zaś tylko w sytuacjach szczególnych, uzasadnionych specyfiką danej sytuacji, obowiązek informacyjny powinien być realizowany przez policjanta. Osobisty kontakt zatrzymanego z osobą bliską umożliwia przekazanie jej ewentualnych informacji o złym traktowaniu, co może skutkować odpowiednią interwencją.

Zgodnie z zaleceniami CPT, osoba zatrzymana, obligatoryjnie powinna otrzymać informację zwrotną, czy osoba trzecia została skutecznie poinformowana o fakcie zatrzymania. Informacja ta powinna także znaleźć się w protokole zatrzymania¹⁶. O prawie do samodzielnego powiadamiania przez osobę pozbawioną wolności osoby trzeciej, mówi także Reguła 16.1. Zbioru zasad ONZ mających na celu ochronę wszystkich osób poddanych jakiegokolwiek formie aresztowania bądź uwięzienia¹⁷.

¹⁵ Zob. art. 147 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (tekst jedn.: Dz.U. 2021, poz. 534)

¹⁶ Zob. Raport CPT z wizyty w Polsce, CPT/Inf (2018) 39, § 24.

¹⁷ Zob. Rezolucja Zgromadzenia Ogólnego ONZ 43/173 z dnia 9 grudnia 1988 r.

Wizytacje KMPT dowodzą, iż zatrzymanym przez funkcjonariuszy Policji nie przedstawiane są pełne informacje o istotnych kwestiach dotyczących zatrzymania: np. dane funkcjonariusza dokonującego zatrzymania, prawne i faktyczne przyczyny zatrzymania, przysługujące prawa, obowiązujące procedury, sposoby składania skarg. Osoby niewładające językiem polskim powinny otrzymać ponadto tłumaczenie pisemne wszystkich dokumentów istotnych dla zapewnienia ich zdolności do wykonywania swojego prawa do obrony oraz do zagwarantowania rzetelności postępowania karnego.

W kontekście mechanizmu skargowego, pożądanym byłoby stworzenie jednolitego wzoru informacji zawierającej dane teleadresowe wszelkich instytucji ochrony praw człowieka oraz odpowiednich komórek działających w strukturach Policji, zarówno na szczeblu centralnym jak i wojewódzkim, na co uwagę zwrócił także CPT.

Kwestie te wymagają w mojej ocenie zmian zarówno w odpowiednich przepisach wykonawczych do ustawy o Policji, jak i w praktyce policyjnej.

7. Prewencyjne stosowanie kajdanek

Krajowy Mechanizm zauważa praktykę nadużywania przez funkcjonariuszy Policji prewencyjnego stosowania kajdanek wobec osób zatrzymanych. Odnosi się to zarówno do konwojowania osób zatrzymanych, jak i prowadzenia przesłuchań lub wstępnych rozpytań realizowanych w komisariatach. Zasadą jest również konwojowanie nieletnich przez funkcjonariuszy Policji do młodzieżowych ośrodków wychowawczych w kajdankach, nawet tych, którzy nie przejawiają zachowań agresywnych oraz wykonują polecenia funkcjonariuszy Policji.

Zarówno ustawa o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej¹⁸, jak i ustawa o Policji¹⁹ upoważniają funkcjonariuszy Policji do stosowania środków przymusu bezpośredniego, w tym kajdanek. Jednak przy stosowaniu takich środków, spełnione muszą zostać trzy, podstawowe zasady ich użycia – subsydiarności, proporcjonalności oraz minimalizacji szkód. Zgodnie z tymi zasadami przymus bezpośredni powinien być obligatoryjnie poprzedzony użyciem innych metod wyegzekwowania pożądanej reakcji osób nie stosujących się do przepisów obowiązującego prawa, pomimo wyraźnego wezwania funkcjonariuszy. Ponadto, mają one stanowić zabezpieczenie przed schematycznym i rutynowym stosowaniem tego typu środków. Jeżeli zastosowanie środków przymusu bezpośredniego okaże się niezbędne, winny one być dostosowane do okoliczności zdarzenia oraz zachowania osoby.

¹⁸ Ustawa z 24 maja 2013 r. o środkach przymusu i broni palnej (Dz.U. z 2019 r. poz. 2418).

¹⁹ Ustawa z 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2020 r. poz. 360).

Profilaktyczne stosowanie kajdanek w czasie transportu zatrzymanych krytykuje CPT²⁰. W jego ocenie kajdanki nie powinny być stosowane również jako zasada w czasie transportu.

Na problem nadużywania kajdanek przez Policję zwróciłem uwagę w wystąpieniu do Komendanta Głównego Policji z dnia 20.01.2021 r.²¹

8. Kontrola osobista

W opinii KMPT kontrola osobista nie powinna być stosowana rutynowo wobec wszystkich osób zatrzymanych. Osoba transpłciowa powinna mieć prawo wyboru płci funkcjonariusza, który takiej kontroli będzie dokonywał. W ocenie KMPT zmiany wymaga praktyka obligatoryjnego przeprowadzania kontroli osobistej wobec osób przed osadzeniem w PdOZ. Osobę zatrzymaną należy obligatoryjnie pouczyć o możliwości otrzymania protokołu z przeprowadzenia wskazanej czynności jak również możliwości złożenia zażalenia²².

Zdaniem Rzecznika pożądane byłoby wprowadzenie możliwości przyznania osobie, która poddana została kontroli, odszkodowania lub zadośćuczynienia w przypadku stwierdzenia jej nielegalności, nieprawidłowości lub bezzasadności już przez ten sam sąd, który tę nielegalność, nieprawidłowość lub bezzasadność stwierdził na skutek wniesienia zażalenia.

9. Rejestry osób przebywających na terenie komisariatu Policji

Potrzebne jest wprowadzenie jednolitego, scentralizowanego rejestru osób przebywających na terenie komisariatów. Właściwie opracowany rejestr powinien uwzględniać nie tylko godzinę wejścia i wyjścia z komisariatu, ale również dane funkcjonariusza, pod którego nadzorem pozostaje osoba, powód wejścia (np. stawienie się na wezwanie), informację o zatrzymaniu i przewiezieniu zatrzymanego w inne miejsce (np. do prokuratury, sądu, aresztu, szpitala, na czynności procesowe itd.). Tymczasem różna jest praktyka w poszczególnych komisariatach w zakresie wpisywanych informacji. Dobrze prowadzony rejestr pobytu osób w jednostce stanowi ważne narzędzie kontroli oraz skuteczne zabezpieczenie przed złym traktowaniem. Na podstawie zapisów rejestru można bowiem ustalić, np. ile osób przebywa aktualnie w jednostce, z jakich powodów, w których znajdują się pomieszczeniach, jak długo interesant przebywał w budynku i jakie czynności były z nim realizowane. Taki rejestr służy transparentności realizowanych wobec obywateli czynności

²⁰Zob. Raport CPT z wizyty we Francji, CPT/Inf (2017) 7, § 13; Raport CPT z wizyty na Cyprze, CPT/Inf (2018) 16, § 15; Raport CPT z wizyty w Holandii, CPT/Inf (2017) 1, § 13; Raport CPT z wizyty w Belgii, CPT/Inf (2018) 8, § 18; Raport CPT z wizyty w Hiszpanii, CPT/Inf (2017) 34, § 8; Raport CPT z wizyty w Wielkiej Brytanii, CPT/Inf (2017) 9, § 14; Raport CPT z wizyty w Serbii, CPT/Inf (2016) 21, § 53; Raport CPT z wizyty na Gibraltarze, CPT/Inf (2015) 40, § 11; Raport CPT z wizyty w Rosji, CPT/Inf (2013) 41, § 28; Raport SPT z wizyty w Chile, CAT/OP/CHL/1, § 45-46.

²¹ Zob. KMP.570.29.2019 <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-mswia-policja-naduzywa-kajdanek>

²² Zob. art. 15d. Ustawy o Policji (Dz. U. z 2020 r., poz. 2320),

służbowych i ułatwia wykonywanie właściwego nadzoru i kontroli ze strony uprawnionych osób i instytucji.

10. Używanie drażniących środków chemicznych przeciwko protestującym

Z dużym zaniepokojeniem obserwuję coraz powszechniejsze stosowanie gazu łzawiącego i gazu pieprzowego przeciwko osobom uczestniczącym w pokojowych protestach.

Tymczasem zgodnie z międzynarodowymi standardami ochrony praw człowieka zagrożonym dobrem prawnym, którego ochrona uzasadnia użycie drażniących środków chemicznych, może być ludzkie życie lub zdrowie, ale nie mienie. Wskazane środki nie mogą także być stosowane w czasie pokojowych demonstracji, a także wobec osób w podeszłym wieku, dzieci, lub innych, które mogą mieć problem z przemieszczaniem się w celu uniknięcia kontaktu z chemikaliami. Niedopuszczalne jest także ich stosowanie w zamkniętych pomieszczeniach lub na stadionach sportowych.

Co szczególnie istotne w dobie pandemii koronawirusa, stosowanie drażniących środków może podwyższyć ryzyko wystąpienia COVID-19 poprzez zwiększenie podatności dróg oddechowych na infekcje, nasilenie istniejących stanów zapalnych i wywołanie kaszlu. Jak bowiem wskazują eksperci, kontakt z chemikaliami niszczy błonę śluzową, stanowiącą warstwę ochronną, która zabezpiecza organizm przed wirusami i innymi patogenami²³.

Wnioski wskazujące na potrzebę podjęcia zdecydowanych działań zmierzających do wyeliminowania nieprawidłowości w działaniach funkcjonariuszy Policji względem obywateli, przedstawiłem w obszernym wystąpieniu do Komendanta Głównego Policji z dnia 2.10.2020 r.²⁴

Powyższe problemy nie mają charakteru incydentalnego. Krajowy Mechanizm Prewencji Tortur identyfikuje je od początku swojej działalności. Ich skala uwidoczniła się jednakże bardzo wyraźnie w trakcie 21 wizytacji *ad hoc* policyjnych komisariatów i PdOZ w związku z zatrzymaniami osób protestujących wobec wyroku Trybunału Konstytucyjnego z dnia 22 października 2020 r. w sprawie K1/20, zaostrażającym przepisy aborcyjne.

Opisane zagadnienia pokrywają się również z obserwacjami Europejskiego Komitetu do spraw zapobiegania torturom oraz niehumanicznemu lub poniżającemu traktowaniu albo karaniu (CPT) przedstawionymi w raporcie z pierwszej w Polsce wizytacji typu *ad hoc* przeprowadzonej w dniach

²³ Zob. Opinia fundacji Omega Research Foundation „Obniżanie ryzyka – ograniczenie wykorzystywania drażniących substancji chemicznych podczas pandemii COVID-19” <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/zgromadzenia-uzycie-gazu-opinia-fundacja-omega-research-foundation>

²⁴ Zob. KMP.570.4.2020 <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/rpo-do-kgp-o-pieciu-gwarancjach-antytorturowych>

9-16 września 2019 r.²⁵, Podkomitetu ONZ ds. Prewencji Tortur (SPT)²⁶ oraz Komitetu Przeciwko Torturom (CAT)²⁷.

Mając na uwadze potrzebę ochrony przyrodzonej godności każdego człowieka oraz dóbr które z niej wypływają - zdrowia i życia, które to wartości mogą zostać naruszone podczas wykonywania obowiązków przez funkcjonariuszy Policji, zwracam się do Pana Marszałka o analizę przedstawionych problemów pod kątem wprowadzenia niezbędnych zmian prawa w opisanych obszarach. Będę wdzięczny za poinformowanie mnie o stanowisku przyjętym w tej sprawie przez Pana Marszałka.

Z wyrazami szacunku

Adam Bodnar

Rzecznik Praw Obywatelskich

/-podpisano elektronicznie/

²⁵ Zob. CPT/Inf (2020) 31 <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/raport-z-wizyty-ad-hoc-europejskiego-komitetu-ds-zapobiegania-torturom>

²⁶ Zob. CAT/OP/POL/ROSP/1 <https://www.rpo.gov.pl/pl/content/raport-podkomitetu-ONZ-ds-prewencji-tortur-z-wizytacji-w-Polsce-w-2018>

²⁷ Zob. Konkluzje Komitetu ONZ przeciwko Torturom (CAT) wydane po rozpatrzeniu Siódmego okresowego sprawozdania Polski z wykonywania postanowień Konwencji ONZ w sprawie zakazu stosowania tortur (CAT/C/SR.1776) <https://www.rpo.gov.pl/sites/default/files/Uwagi%20ko%C5%84cowe%20Komitetu%20Przeciwko%20Torturom%20w%20obec%20Polski%20%28j%C4%99z.%20angielski%29.pdf>